

ВИСНОВКИ

Виходячи з розглянутої проблеми, можна зробити висновок, що ринок міжбанківського кредитування є важливою складовою національного фінансового ринку, на якому обертаються тимчасово вільні кошти банківських установ у формі короткострокових кредитів, що надаються одним фінансовим інститутом іншому з метою перерозподілу ресурсів та підтримки фінансової стійкості окремих учасників банківських відносин. Отже, міжбанківське кредитування залишається важливим напрямом діяльності банківських та парабанківських установ і потребує детальної уваги та оптимізації в умовах сучасного стану економіки країни. Основними проблемами ринку, що потребують змін, можна назвати: недовершену законодавчо-нормативну базу, що регулює відносини та діяльність учасників ринку; жорсткі вимоги щодо забезпечення рефінансування; недосконалу систему управління ризиками, що пов'язані із наданням міжбанківських позик та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ларіонова К.Л. Теоретичні аспекти визначення міжбанківського кредитного ринку та його сучасний стан / К.Л. Ларіонова // Фінансовий простір. — 2015. — №2(18). — С. 32—37.
2. Національний банк України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.bank.gov.ua.
3. Аналіз використання міжбанківського кредитування у формуванні ресурсів банку [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://studentbooks.com.ua/content/view/289/541/1/3>.
4. Операції комерційного банку / Р. Коцовська, В. Ричаківська, Г. Табачук, Я. Гудзевич, М.Вознюк. — К. : Алетра, Львів: ЛБІ НБУ, 2003. — 500с.
5. Семко В.М. Роль ринку міжбанківського кредитування у забезпеченні розвитку банківської системи / В.М. Семко // Фінансовий простір. — 2015. — №1(17). — С. 257—261.

REFERENCES

1. Larionova, K.L. (2015), "Theoretical aspects of the definition of interbank credit market and current state", Financial space, vol.2, pp.32-37.
2. The National bank of Ukraine (1991). "Daily data on the state of the banking market", available at: www.bank.gov.ua.
3. StudentBooks (2017), "Analysis of interbank lending in the formation of bank resources", available at: <https://studentbooks.com.ua/content/view/289/541/1/3>.
4. Kotsovska, R. and Rechakivska, A. and Tabachuk, G., and Hudzevysh, J. and Voznyuk, M. (2003), "Operatsii komertsijnoho banku", [Commercial bank operations], 2nd ed, Aletra, Kyiv, Ukraine.
5. Semko, V. (2015), "The role of the interbank lending market to provide the banking system", Financial space, vol.1, pp. 257–261.

УДК 336.14(477)

ВИДИ ІНТЕРЕСІВ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ КРАЇНИ ЗА ОСНОВНИМИ ЇХ НОСІЯМИ

Болдуєва О.В., д.е.н., доцент, Богма О.С., к.е.н., доцент

Запорізький національний університет

Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66

Vlada.ox@yandex.ua, Miledi1982@mail.ru

Стаття присвячена систематизації видів інтересів у бюджетній сфері країни за основними їх носіями. Встановлено, що інтереси у бюджетній сфері визначаються відповідними бюджетними потребами їх носіїв. Відповідно, розгляд інтересів у бюджетній сфері країни за основними носіями дозволив виокремити чотири основні їх види: інтереси у бюджетній сфері держави, суспільства, суб'єктів господарювання та людини (індивіда). Так, до інтересів держави у бюджетній сфері належать ті інтереси, носієм яких виступає держава в особі відповідних державних та місцевих органів влади. Вказані інтереси повинні сприяти найповнішому

виконанню державою її функцій, спрямовуватися на реалізацію державних цільових програм. У складі інтересів у бюджетній сфері держави виокремлено інтереси адміністративно-територіальних одиниць, під якими розуміємо інтереси у бюджетній сфері відповідних регіонів. При цьому встановлено, що у взаємовідносинах держави та регіонів у бюджетній сфері прослідковується домінуюча роль бюджетних інтересів держави відносно бюджетних інтересів адміністративно-територіальних одиниць. До інтересів суспільства у бюджетній сфері віднесено ті інтереси, що мають на меті забезпечення найповнішої реалізації потреб суспільства та спрямовані на побудову громадянського суспільства та «соціальної держави». При цьому встановлено, що на сьогоднішній день вітчизняне суспільство не здійснює суттєвий вплив на хід бюджетного процесу. До інтересів суб'єктів господарювання в бюджетній сфері віднесено інтереси юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності та фізичних осіб, які займаються відповідною підприємницькою діяльністю. Встановлено, що сьогодні в Україні окремі впливові представники цієї групи можуть здійснювати певний тиск на хід бюджетного процесу, тим самим порушуючи загальний баланс бюджетних інтересів. До інтересів людини в бюджетній сфері віднесено сукупність основних потреб відповідного індивіда, які мають бути задоволені за рахунок виділення державою коштів з бюджету. Окремо в системі інтересів у бюджетній сфері людини виокремлено індивідуальні інтереси суб'єктів влади (наближених осіб), що не сприяє гармонізації загальних бюджетних інтересів.

Ключові слова: інтерес, бюджетна сфера, бюджетна безпека, бюджетний процес, бюджетна система, держава, суспільство, індивід, суб'єкт господарювання.

ВИДЫ ИНТЕРЕСОВ В БЮДЖЕТНОЙ СФЕРЕ СТРАНЫ ПО ОСНОВНЫМ ИХ НОСИТЕЛЯМ

Болдуева О.В., д.э.н., доцент, Богма Е.С., к.э.н., доцент

Запорожский национальный университет

Украина, 69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66

Статья посвящена систематизации видов интересов в бюджетной сфере страны по основным их носителям. Установлено, что интересы в бюджетной сфере определяются соответствующими бюджетными потребностями их носителей. Соответственно, рассмотрение интересов в бюджетной сфере страны по основным носителям позволило выделить четыре основных их вида: интересы в бюджетной сфере государства, общества, субъектов хозяйствования и человека (индивида). Так, к интересам государства в бюджетной сфере относятся те интересы, носителем которых выступает государство в лице соответствующих государственных и местных органов власти. Указанные интересы должны способствовать максимально полному выполнению государством его функций, направляться на реализацию государственных целевых программ. В составе интересов в сфере бюджетной государства выделены интересы административно-территориальных единиц, под которыми понимаем интересы в бюджетной сфере соответствующих регионов. При этом установлено, что во взаимоотношениях государства и регионов в бюджетной сфере прослеживается доминирующая роль бюджетных интересов государства относительно бюджетных интересов административно-территориальных единиц. К интересам общества в бюджетной сфере отнесено те интересы, которые имеют целью обеспечение наиболее полной реализации потребностей общества и направлены на построение гражданского общества и «социального государства». При этом установлено, что на сегодняшний день отечественное общество не оказывает существенное влияние на ход бюджетного процесса. К интересам субъектов хозяйствования в бюджетной сфере отнесено интересы юридических лиц независимо от их организационно-правовой формы и формы собственности и физических лиц, занимающихся соответствующей предпринимательской деятельностью. Установлено, что сегодня в Украине отдельные влиятельные представители этой группы могут осуществлять определенное давление на ход бюджетного процесса, тем самым нарушая общий баланс бюджетных интересов. К интересам человека в бюджетной сфере отнесено совокупность основных потребностей соответствующего индивида, которые должны быть удовлетворены за счет выделения государством средств из бюджета. Отдельно в системе интересов в бюджетной сфере человека выделены индивидуальные интересы субъектов власти (приближенных лиц), что не способствует гармонизации общих бюджетных интересов.

Ключевые слова: интерес, бюджетная сфера, бюджетная безопасность, бюджетный процесс, бюджетная система, государство, общество, индивид, субъект хозяйствования.

THERE ARE TYPES OF INTERESTS IN THE FIELD OF BUDGETARY COUNTRY AFTER THEIR BASIC TRANSMITTERS

Bolduieva O.V., Doctor of Science in Economics, Docent,
Bogma E.S., PhD in Economics, Docent

Zaporizhzhya National University

Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovsky str., 66

The article is sanctified to systematization of types of interests in the field of budgetary country after their basic transmitters. It is set that interests in the field of budgetary are determined by the corresponding budgetary necessities of

their transmitters. Accordingly, consideration of interests in the field of budgetary country after basic transmitters allowed to distinguish four their basic kinds: interests in the field of budgetary the state, society, subjects of ménage and man (individual). Yes, to interests of the state in the field of budgetary those interests as a transmitter of that the state comes forward in the person of corresponding public and local organs of power belong. The indicated interests must assist the completest implementation the state of her functions, to head for realization of the government having a special purpose programs. In composition interests in the field of budgetary the state interests of administrative-territorial units, under that understand interests in the field of budgetary corresponding regions, are distinguished. It is thus set that in the mutual relations of the state and regions in the field of budgetary evident dominant role of budgetary interests of the state in relation to budgetary interests of administrative-territorial units. To interests of society in the field of budgetary those interests are taken, that providing of the completest realization of necessities of society have for an object and sent to the construction of civil society and "social state". It is thus set that for today home society does not carry out substantial influence on motion of budgetary process. To interests of subjects of ménage in the field of budgetary interests of legal entities regardless of their legal form and patterns of ownership and physical persons, that carry on corresponding entrepreneurial activity, are taken. It is set that for today in Ukraine the separate influential representatives of this group can carry out certain pressure on motion of budgetary process, the same in contempt of general balance of budgetary interests. To interests of man in the field of budgetary totality of basic necessities of corresponding individual, that must be satisfied due to the selection of money the state from a budget, is taken. Separately in the system of interests in the field of budgetary man individual interests of subjects of power (close persons) that does not assist harmonization of general budgetary interests are distinguished.

Key words: interest, budgetary sphere, budgetary safety, budgetary process, budgetary system, state, society, individual, subject of ménage.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Бюджетна система виступає найважливішою сферою фінансової системи країни, ефективність функціонування якої безпосередньо стосується інтересів кожного суб'єкта, впливає на соціально-демографічну, політико-правову, економічну та інші сфери життя кожного окремого індивіда чи суб'єкта господарювання, держави та суспільства в цілому.

Як відзначає С.І. Юрій, «...саме в державному бюджеті переплітається величезний спектр різноманітних інтересів і суперечностей. Внаслідок своєї здатності змінювати добробут громадян бюджет є об'єктом максимального загострення індивідуальних, групових і національних інтересів...» [1, с. 3].

Отже, від ефективності функціонування й цілісності бюджетної системи країни залежить узгодженість та забезпечення можливостей найповнішої реалізації інтересів різноманітних суб'єктів – учасників бюджетних відносин – у бюджетній сфері, що у свою чергу здійснює безпосередній вплив на рівень бюджетної безпеки країни. Остання являє собою такий стан бюджетної системи та процесу, за якого в умовах відсутності реальних загроз, своєчасного реагування на потенціальні ризики, відбувається повна реалізація національних інтересів у бюджетній сфері. Вважаємо, що необхідність підвищення ефективності функціонування вітчизняної бюджетної системи та організації бюджетного процесу, побудови цілісної концепції бюджетної безпеки України зумовлює доцільність більш детального розгляду інтересів у бюджетній сфері у розрізі основних їх носіїв.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий внесок у розвиток сучасної теорії бюджетної системи та бюджетного процесу, дослідження проблематики бюджету й гармонізації бюджетних пріоритетів зробили такі вчені: В. Андрущенко, С. Булгакова [2], Дж. Б'юкенен, О. Василик, Г. Волощук, А. Єпіфанов, І. Луніна, Ю. Ляшенко, С. Львовичкін, С. Огороднік, В. Опарін, Н. Савчук [3], В. Суторміна, В. Федосов, С. Юрій [1] та ін. Теоретичні та прикладні засади забезпечення бюджетної безпеки країни відображені в працях таких вчених, як Ш. Бланкарт, О. Барановський, З. Варналій, О. Власюк, В. Гейєць, В. Горбулін, Г. Дарнопих, М. Єрмошенко, В. Мунтіян, Дж. Стігліц, С. Фішер та ін.

Проте, незважаючи на досить значну кількість наукових праць з досліджуваної проблематики, залишається низка проблем у сфері функціонування вітчизняної бюджетної системи та забезпечення національної бюджетної безпеки, які висвітлюються недостатньо. Зокрема, більш ґрунтовних досліджень потребує проблематика інтересів у бюджетній сфері країни з позиції їх основних носіїв.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Систематизувати види інтересів у бюджетній сфері країни за основними їх носіями. Надати сутнісну характеристику кожному з виділених інтересів у бюджетній сфері, виділити проблемні моменти у сфері їх реалізації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інтереси в бюджетній сфері визначаються відповідними бюджетними потребами їх носіїв. Відповідно, розгляд інтересів у бюджетній сфері країни за основними носіями дозволяє виокремити наступні їх види:

1. Інтереси держави у бюджетній сфері – ті інтереси, носієм яких виступає держава в особі відповідних державних та місцевих органів влади.

Оголошення інтересів держави в бюджетній сфері відбувається шляхом розробки та затвердження відповідних нормативно-правових актів, наприклад, до них можна віднести Концепцію забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері, паспорти бюджетних програм, проект Концепції фінансової безпеки України та ін. Враховуючи той факт, що право Президента України звертатися зі щорічними та позачерговими посланнями до парламенту та народу передбачено Конституцією України [4, с. 26], можна стверджувати, що послання Президента України в розрізі питань, які стосуються бюджетної політики, стратегії побудови державного бюджету, використання бюджетних коштів та ін., також виступають формою оголошення бюджетних інтересів держави.

Інтереси держави в бюджетній сфері повинні сприяти найповнішому виконанню державою її функцій, спрямовуватися на реалізацію державних цільових програм розвитку реального сектору економіки, житлово-комунального господарства, людського капіталу, інфраструктури, інновацій, охорони здоров'я, освіти, підтримки малого і середнього підприємництва, боротьби з корупцією, тіньовою економікою, бідністю, безробіттям та ін. При цьому слід відзначити, що «відсутність пріоритетності соціальних витрат державного бюджету перешкоджає становленню мультиплікативних механізмів, що забезпечують не лише власне економічне зростання країни, а й його якість, пов'язану з розвитком наукомістких секторів економіки» [2].

У складі інтересів держави в бюджетній сфері можна виокремити відповідні інтереси окремих адміністративно-територіальних одиниць (областей, регіонів, та ін.), під якими слід розглядати інтерес у бюджетній сфері відповідної території у складі країни.

При цьому слід відзначити, що взаємовідносини держави та її адміністративно-територіальних одиниць у бюджетній сфері далеко не завжди реалізуються на принципах взаємовигідного співробітництва й узгодження бюджетних інтересів, адже прослідковується домінуюча роль бюджетних інтересів держави відносно бюджетних інтересів її регіонів. Така ситуація призводить до наявності численних проблем у вітчизняній сфері бюджетних взаємовідносин держава→регіони, до яких можна віднести різний рівень бюджетної забезпеченості регіонів, неефективне бюджетне вирівнювання, відсутність реальних стимулів для регіонів щодо забезпечення високих темпів росту економіки та зростання податкового потенціалу, низький рівень фінансової децентралізації, недостатню прозорість фінансових відносин між рівнями вітчизняної бюджетної системи та ін. Своєю чергою, А.Ю. Бережна та О.В. Мірошніченко наголошують на існуванні таких проблем у сфері бюджетних взаємовідносин нашої держави та регіонів: неприпустимі розміри амплітуди коливань видатків на одну особу між окремими регіонами, нерівномірний розподіл трансфертів, що надаються місцевим бюджетам з державного бюджету через недосконалу діючу система розподілу міжбюджетних трансфертів. Також автори підкреслюють, що сучасна система фінансового забезпечення місцевого самоврядування в Україні швидше стимулює споживацькі настрої у витрачання коштів, а не активну мобілізацію коштів з можливих джерел та створення умов для економічного зростання та розширення бази оподаткування [5, с. 8, 17].

2. Інтереси суспільства у бюджетній сфері – ті інтереси, що мають на меті забезпечення найповнішої реалізації потреб суспільства та спрямовані на побудову громадянського суспільства та «соціальної держави».

Так, громадянське суспільство виступає ядром будь-якої демократичної держави, при цьому тісний взаємозв'язок громадянського суспільства і держави у бюджетній сфері ґрунтується на можливості громадян брати участь у визначенні напрямів формування та використання бюджетних коштів, забезпечувати демократичний контроль при розпорядженні державними ресурсами [2]. При цьому «соціальна держава» представляє собою державу сучасного демократичного типу за умов відносно стабільної і розвиненої економіки, особливістю якої є здійснення нею активної соціальної політики [6]. Зрозуміло, що можливості максимально ефективного здійснення державою соціальної політики забезпечуються на основі відповідного фінансування з державного та місцевого бюджетів. Наприклад, у функціональній класифікації видатків бюджету України містяться такі статті, спрямовані на виконання соціальної функції держави: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист та соціальне забезпечення, культура і мистецтво, засоби масової інформації, фізична культура і спорт [7].

Отже, розгляд інтересів суспільства у бюджетній сфері лежить насамперед у двох площинах:

– забезпечення необхідних і достатніх – для формування дієздатної, висококультурної і освіченої соціальної держави, спроможної до забезпечення стрімких темпів власного економічного розвитку – обсягів фінансування соціальних статей й державних соціальних програм. Адже, як відзначає С.О. Булгакова, «відомо, що соціальні програми сприяють підтримці високого рівня життя, забезпечують соціальний захист населення і відповідні життєві стандарти суспільства» [2].

– побудова громадянського суспільства, що передбачає право на рівну участь суб'єктів у всіх стадіях бюджетного процесу, наприклад, у формі громадського обговорення проектів бюджетів на наступний рік, громадського контролю за цільовим витрачанням бюджетних коштів та їх ефективністю. Зазначене підтверджується тим фактом, що в демократичному суспільстві бюджет є не просто уособленням результату формування централізованого фонду фінансових ресурсів, а є результатом співпраці влади і суспільства, тобто результатом суспільного вибору [3, с. 8].

Однак сьогодні слід констатувати, що вітчизняне суспільство не здійснює суттєвий вплив на хід бюджетного процесу. Так, реалії сьогодення повністю доводять, що протягом останніх п'яти років діалог та партнерські відносини між державною і громадянською сферами були відсутні. Це обумовлено невідомістю існуючих норм, зв'язків і механізмів у сфері розвитку громадянського суспільства та його взаємодії з державою, неефективністю системи соціального партнерства, політичною та соціальною пасивністю населення, наявністю суспільно-політичних, комунікаційних та культурних деформацій [8, с. 131, 132]. Відтак, провідне місце в загальній системі інтересів у бюджетній сфері займають інтереси держави, окремих суб'єктів господарювання та індивідів, які відносяться до політичних кіл або політико-економічної еліти. Зазначене порушує рівновагу інтересів у бюджетній сфері, що своєю чергою заважає ефективному функціонуванню економічної системи в цілому та фінансової, а, відповідно, і бюджетної систем України зокрема.

Інтереси суб'єктів господарювання у бюджетній сфері – це інтереси юридичних осіб незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності та фізичних осіб, які займаються відповідною підприємницькою діяльністю. Так, носіями інтересів у бюджетній сфері цієї групи виступають різноманітні підприємства, фінансові установи, суспільні об'єднання, політичні партії, благодійні організації, громадські і різні спеціалізовані організації, підприємці. Конкретні прояви інтересів цієї групи у бюджетній сфері полягають в отриманні державної підтримки пріоритетних галузей промисловості, забезпеченні стабільності макроекономічних умов діяльності, лібералізації та стабільності податкових умов, здешевленні кредитів, реалізації цільових державних програм, отриманні пільг,

скороченні дефіциту бюджету, адже завжди існує ризик того, що він буде покриватися за рахунок збільшення податкового навантаження на бізнес та ін.

Відзначимо при цьому, що на сьогодні в Україні окремі впливові представники цієї групи можуть здійснювати певний тиск на хід бюджетного процесу, тим самим порушуючи загальний баланс бюджетних інтересів. Значене пояснюється широким використанням злочинних видів лобізму комерційних інтересів окремих суб'єктів (хабарництво, корупція і тому подібне), зокрема, на всіх стадіях бюджетного процесу, перетворенням демократичних інститутів у потужний інструмент окремих владних груп, значним рівнем корумпованості відносин у бюджетній сфері [9].

Інтереси людини (індивіда) у бюджетній сфері становлять сукупність усвідомлених основних потреб відповідного індивіда, які мають (можуть) бути задоволені за рахунок виділення державою коштів з бюджету (державного чи місцевого).

Відзначимо, що населення представляє собою найбільш широкий прошарок будь-якої держави, а отже саме окремі індивіди складають основну групу носіїв інтересів у бюджетній сфері. У загальному вигляді – не зважаючи на те, що кожний з представників цієї групи є окремою особистістю – їх можна звести до потреби в забезпеченні гідного рівню життя на основі отримання достатнього рівню пенсійного та інших видів соціального забезпечення, соціальної підтримки (зокрема, сиріт, інвалідів та інших вразливих груп), заробітної плати, зокрема, мінімальної, встановлення високих соціальних стандартів, зниження податкового навантаження на громадян, особливо, з низьким рівнем доходів.

Окремо в системі інтересів у бюджетній сфері людини слід виділити індивідуальні інтереси суб'єктів влади (наближених до владних кіл осіб), що не сприяє гармонізації загальних бюджетних інтересів, а трансформує їх у корупційні інтереси, відтак, відбувається порушення узгодженості соціально-економічних інтересів населення, реалізація яких гарантована законодавством країни [2].

ВИСНОВКИ

Отже, зміст інтересів у бюджетній сфері країни визначається відповідними бюджетними потребами їх носіїв. Відповідно, розгляд інтересів у бюджетній сфері країни за основними носіями дозволив виділити чотири основні їх види: інтереси держави у бюджетній сфері; інтереси суспільства у бюджетній сфері; інтереси суб'єктів господарювання у бюджетній сфері; інтереси людини (індивіда) у бюджетній сфері.

При цьому, збалансованість інтересів держави, суспільства, суб'єктів господарювання та індивідів, створення умов для їх найповнішого врахування та реалізації на основі розуміння їх взаємозв'язків та взаємозумовленості виступає не лише умовою укріплення бюджетної безпеки країни, але й основою покращення умов життєдіяльності суспільства, нарощення могутності держави та збільшення її людського потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Юрій С.І. Концептуальні засади сутності бюджету / С.І. Юрій // *Фінанси України*. — 2001. — №10. — С. 3—10.
2. Булгакова С.А. Бюджетные приоритеты гармонизации интересов в условиях усложнения экономического роста России [Электронный ресурс] / С.А. Булгакова // *Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета*. — 2014. — Вып. (52). — Режим доступа к ресурсу: <http://cyberleninka.ru/article/n/byudzhetye-prioritety-garmonizatsii-interesov-v-usloviyah-uslozhneniya-ekonomicheskogo-rosta-rossii>.
3. Савчук Н.В. Бюджетні пріоритети демократичного суспільства: світова теорія і практика / Н.В. Савчук // *Спеціальність 08.00.08 — Гроші, фінанси і кредит*. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, Київ — 2015. — 32 с.
4. Жилияев І.Б. Послання Президента України як інструмент державної політики / І.Б. Жилияев // *Стратегічні пріоритети*. — 2007. — №1 (2). — С. 24—33.
5. Бережна А.Ю. Стабілізація місцевих бюджетів у забезпеченні фінансової безпеки держави [Електронний ресурс] / А.Ю. Бережна, О.В. Мірошніченко // *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. — 2012. — №2. — С. 6—24.

6. Взаємозв'язок держави і громадянського суспільства [Електронний ресурс] Політологічна електронна бібліотека. — Режим доступу до ресурсу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-1917.html>.
7. Тимчасова класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету) [Електронний ресурс] Офіційний сайт Рахункової палати раїни України. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16737462>.
8. Чумаков Д.Д. Проблема розвитку громадянського суспільства в Україні в контексті його взаємодії з інститутом держави / Д.Д. Чумаков // ГРАНИ. Політологія. — 2014. — № 6 (110). — С. 131—135.
9. Росенко М.І. Лобізм і його роль в діяльності сучасних парламентів. Шляхи удосконалення регламентації діяльності лобістів в парламенті України [Електронний ресурс] / М.І. Росенко // Державне управління: удосконалення та розвиток : електронне наукове фахове видання. — 2010. — № 11. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=214>.

REFERENCES

1. Yurii, S.I. (2001), "Conceptual principles of essence of budget", *Finansy Ukrainy*, no. 10, pp. 3–10.
2. Bulgakova, S.A. (2014), "Budgetary priorities of harmonization of interests in the conditions of complication of the economy growing of Russia", *Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsialno-ekonomicheskogo universiteta*, ниверситета, Iss. 3 (52), available at: <http://cyberleninka.ru/article/n/byudzhetye-priorytety-garmonizatsii-interesov-v-usloviyah-uslozhneniya-ekonomicheskogo-rosta-rossii> (access February 15, 2017).
3. Savchuk, N.V. (2015), "Budgetary priorities of democratic society : world theory and practice", Thesis abstract for Cand. Sc. (Economy.), 08.00.08, *Kyivskiy natsionalnyi ekonomichnyi universytet imeni Vadyma Getmana*, Kyiv, Ukraine.
4. Zhylyiaiev, I.B. (2007), "Message of President of Ukraine as instrument of public policy", *Stratehichni priorytety*, no. 1 (2), pp. 24–33.
5. Berezhna, A.Yu. and Miroshnychenko, O.V. (2012), "Stabilizing of local budgets is in providing of financial safety of the state", *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnogo universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, no. 2, pp. 6–24.
6. *Politologichna elektronna biblioteka*, "Intercommunication of the state and civil society", available at: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1917.html> (access February 15, 2017).
7. *Ofitsiyniy sait Rakhunkovoi palati Ukraini*, "Temporal classification of charges and crediting of local budgets (with a transitional table to functional classification of charges and crediting of budget)", available at: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16737462> (access February 15, 2017).
8. Chumakov, D.D. (2014), "Problem of development of civil society in Ukraine in the context of his co-operating with the institute of the state", *GRANI, Politologiya*, no. 6 (110), pp. 131–135.
9. Rosenko, M.I. (2010), "Lobbyism and his role are in activity of modern parliaments. Ways of improvement of regulation of activity of lobbyists are in parliament of Ukraine", *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, no. 11, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=214> (access February 15, 2017).

УДК 658.226.281(045)

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЯВЛЕННЯ ВІДХИЛЕНЬ У ФІНАНСОВІЙ ПРАКТИЦІ АУДИТОРСЬКОЇ ФІРМИ

Гринь В.П., к.е.н., доцент

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

viktoriya_grin@ukr.net

Дослідження нормативно-правової бази, яка регулює надання аудиторських послуг в Україні та статистику злочинів, пов'язаних із шахрайствами і економічними злочинами, дозволило сформуванню властиві обмеження аудиту. Виявлено різкі зміни кількісно-якісних показників роботи органів та підрозділів внутрішніх справ України, спрямованої на попередження та розкриття злочинів, вчинюваних шляхом шахрайських дій. Сформовано суб'єктивно-об'єктивні чинники викривлення статистичної звітності правоохоронних органів. Обґрунтовано теоретико-методичні аспекти виявлення шахрайства та помилок в аудиторській практиці. Виокремлено основні типи навмисних викривлень у фінансовій звітності та класифіковано помилки за двома групами. Відповідно до МСА, деталізовано класифікацію помилок, при цьому оцінюючи рівень достовірності фінансової звітності, широко використовується термін «матеріальність», як важливий критерій матеріальності